

Öppet brev till Stadsminister Ulf Kristersson,

7 februari 2023

BACKA UPP EUROPAS CLEANTECH-INDUSTRI

Statsminister Ulf Kristersson, som ordförande i EU kommer du att spela en huvudroll på EU:s toppmöte nu på torsdag och fredag. Vi vill hävda att de svenska prioriteringarna under ordförandeskapet; säkerhet, konkurrenskraft, grön omställning och demokratiska värden, alla kommer att stärkas om Sverige tillfälligt bryter mot sitt traditionella motstånd för industrisubventioner och istället stöttar Europeiska kommissionens förslag om stöd till Europas nu hårt pressade cleantech-industri, i synnerhet till solcellstillverkningsindustrin.

Att kraftigt bygga ut de förnybara kraftslagen, och i synnerhet solenergin, är det snabbaste och mest kostnads-effektiva sättet att göra oss fria från fossilberoendet från Putins Ryssland. I EU-planen REPowerEU utgör en snabb utbyggnad av decentraliserad solkraft en av grundstenarna och målsättning om 600 GW solcellskapacitet till 2030 innebär att de årliga installationsvolymerna kommer behövas dubblas jämfört med nu. Både solkraften och vindkraften växer så det knakar, i fjol passerade sol- och vindkraften kärnkraftens elproduktion i det europeiska nätet enligt Enappsys och enligt Bloomberg NEF stod solkraften för 48 procent av all adderad ny el-produktionskapacitet i världen under 2021.

Baksidan är att den europeiska solcellsindustrin idag är liten, fragmenterad och satt under hård press efter ett decennium av aggressiv industripolitik från Kina, och på senare år även från Indien och USA. Den totala europeiska handelsbalansen för solceller och moduler uppgick till minus 11,4 miljarder euro under 2021. Denna kostnad för import av hårdvara skulle såklart kunna användas för att skapa industri och jobb i Europa istället. Inhemsk europeisk solcellstillverkning skulle stärka Europas ställning gentemot odemokratiska länder så som Ryssland, men framfört allt minska importberoende av solcellsmoduler och annan cleantech från Kina.

et sker just nu en geopolitisk kapplöpning mellan supermakterna Kina, Indien och USA, där alla tre erbjuder subventioner till cleantech-industrin, samt tullar eller exportförbud gentemot varandra. I synnerhet USA, som med det kraftiga stöd som lanserats genom Inflation Reduction Act, siktar på att bryta Kinas dominans inom området. Om inte EU som enhet reagerar är risken stor att vår kontinent blir akterseglade och vi kommer få se investeringar och jobb gå till de tre andra huvudaktörerna på den globala spelplanen. Redan nu har konkreta investeringar och planer för nya solcellsfabriker i Europa lagts ner eller på is då dessa aktörer och investerare riktar istället in sig på de mer attraktiva stöden i USA.

Med detta som bakgrund välkomnar vi, som den europeiska solcellsindustrins företrädare, att Europeiska kommissionen nu presenterat ett konkret förslag för hur europeisk cleantech-industri ska kunna räddas (A Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age, Europeiska kommissionen 1/2-23). Förslaget bygger på förenklade statsstödsregler för att underlätta europeiska investeringar i tillverkning av solceller, vindkraft, batterier, vätgas, med mera och ger möjligheten till EU länder att införa stödprogram till en europeisk hållbar industri.

Statsminister Ulf Kristersson, vi har försökt förstå var Sverige och det svenska ordförandeskapet står i frågan om stöd till Europas gröna industriomställning, men hittills har attityden varit avvaktande. Sveriges historiska inställning har varit att värna om EU:s inre marknad och att motsätta sig en allt för stor politisk inblandning och subventioner i den europeiska industripolitiken. Detta är ett ideologiskt ställningstagande som vi vanligen till fulla står bakom, men med Joe Bidens IRA väntas 370 miljarder dollar i amerikanskt statsstöd för de industrier som investerar i USA. Kina har som sagt var sedan mer än ett decennium stöttat sin solenergiindustri ekonomiskt och politiskt, vilket Indien också börjat göra. Idag finns ingen jämn global spelplan, det är snarare spel mot ett mål och det är Europa måste försvara sig. Europeiska kommissionens förslag syftar till att ändra på detta genom att främst använda EU:s befintliga stödssystem till investeringar i cleantech och genom en tillfällig förenklad tillämpning av EU:s annars strama statsstödsregler.

Med bakgrund av den globala geopolitiska maktkampen om framtidens cleantech-investeringar, samt det faktum att det just nu pågår ett krig på vår kontinent som kastat hela EU in i en energikris, vädjar vi därför till dig, Ulf Kristersson, att genom det svenska ordförandeskapet backa upp Europeiska kommissionens förslag på EU-toppmötet.

Om EU inte kan enas om stöd till den gröna industriomställningen går vi miste om miljarder i investeringar och tusentals potentiellt nya jobb, och det skulle vara förödande för den europeiska gröna omställningen.

Statsminister Ulf Kristersson, den gröna energiomställningen är en av svenska ordförandeskapets prioriteringar. Kommer du därför att välkomna Europeiska kommissionens förslag om tillfälligt flexiblare statsstödsregler, liksom möjligheten att aktivt stödja gröna industriinvesteringar? Vi förstår behovet av att balansera alla EU-medlemsländers ståndpunkter i det Europeiska rådet, men det är just nu ett kritiskt momentum och de beslut som fattas kommer påverka EU:s konkurrenskraft framöver.

Med vänlig hälsning,

Johan Lindahl

Generalsekreterare European Solar Manufacturing Council (ESMC).

Žygimantas Vaičiūnas

Policydirektör ESMC och tidigare energiminister för Litauen.

European Solar Manufacturing Council (ESMC) är den Europeiska branschorganisationen för solcellstillverkare, med 55 medlemsföretag från hela EU.

European Solar Manufacturing Council (ESMC)
ENERGY HUB – 146 RUE ROYALE – 1000 BRUSSELS, BELGIUM
www.esmc.solar